

Herinnering
aan 1976

Droombaan op de filmset

Iedereen maakt wel eens zo'n zomer mee dat alles anders is dan normaal. Voor Constance Scholten (66) was dat de hete zomer van 1976, toen in haar woonplaats Deventer opnamen plaatsvonden van de Britse oorlogsfilm

A Bridge Too Far . TEKST: BRAM DE GRAAF, BEELD: MGM, PRIVÉBEZIT

In de felle zon stond de achttienjarige Constance Scholten op de filmset te wachten op aanwijzingen. Die dag werd op De Brink in Deventer de bevrijding van Eindhoven opgenomen. Daar waren honderden figuranten voor nodig. Net toen ze met haar hand voor haar gezicht wapperde kwam de regisseur voorbij: Richard Attenborough. "Hij aaide met de rug van zijn hand over mijn wang en vroeg in bekakt Engels: 'Are you hot, my dear?'" herinnert Constance zich. "Het was aardig bedoeld. Toen kon dat nog, nu wordt daar meteen iets achter gezocht." Het was heet in die zomer van 1976, heel heet. Van 23 juni tot 9 juli teisterde een hittegolf Nederland, met daarin liefst tien tropische dagen. In april was in Deventer de verfilming begonnen van Cornelius Ryans boek *Een brug te ver* over de Slag om Arnhem. Tijdens die slag in september 1944 probeerden de geallieerden tevergeefs de Rijnbrug te veroveren. Attenborough wilde het drama zo waarheidsgetrouw mogelijk in beeld brengen, met originele uitrustingen en wapens, en op de juiste locaties. De omgeving van de Arnhemse brug werd echter in de oorlog compleet

verwoest. Er waren moderne gebouwen voor in de plaats gekomen die in niets deden denken aan 1944. De Wilhelmina-brug in Deventer leek veel op die van Arnhem. Naast de oprit stonden nog authentieke huizen en was een groot parkeerterrein waar decors konden worden gebouwd. Ook had Deventer een paar verpauperde stadswijken; ideaal voor de gevechtsscènes.

26 miljoen dollar

Kosten noch moeite werden gespaard om het rustige stadje aan de IJssel op het Arnhem van 1944 te laten lijken. Met een budget van ongeveer 26 miljoen dollar – waarvan Deventer en zijn middenstand 5 miljoen opstrekten – zou het de duurste film tot dan toe worden. Om dat terug te verdienen werd een sterrencast gebruikt met onder anderen Sean Connery, Gene Hackman, Robert Redford, Michael Caine en Ryan O'Neal.

Voor de film waren ook 3200 figuranten nodig, die via advertenties gewonnen werden. Constance, afkomstig uit een cultureel onderlegd gezin aan de rand van Deventer, had net havo-eindexamen

gedaan. "Mijn klasgenoten en ik hoefden geen vakantiebaantje te zoeken. Voor de auditie moest je je kledingmaten invullen. Een fors klasgenootje werd afgewezen. Ze zag er té gezond uit voor 1944." Er waren vooral jongens nodig voor de soldaten, vrouwenrollen waren schaars. "Behalve voor de bevrijdingsscène. Dat was een hoogtepunt. De euforie van de bevrijding sloeg over. Iedereen zong spon-

De zomer van '76

6 juni

Opstand in Soweto
in Zuid-Afrika begint.

1 augustus

Formule 1-coureur Niki Lauda loopt
zware brandwonden op bij crash in
West-Duitsland.

4 augustus

Bert en Ernie maken debuut
in Sesamstraat.

taan 'Oranje boven' en was blij. Toen de camera's stopten, ging dat door." Op andere draaidagen moest ze op de achtergrond door straten lopen. "En eindelijk wachten. Gelukkig was de catering uitstekend verzorgd, maar wel écht Engels. Thee kreeg je stevast met melk en suiker." Aan het eind van elke draaidag kreeg ze een enveloppe met daarin 80 gulden. "Bizar veel voor die tijd. En het was nog belastingvrij ook. Ik werkte normaal twee dagdelen in de bibliotheek en verdiende daarmee 40 gulden in de maand."

Tussen de sterren

Als ze niet hoefde op te draven, ging Constance de stad in. Daar was altijd

wel iets te beleven en te zien. De terrassen zaten vol met acteurs en figuranten die zich laafden aan het bier, soms liep ze een bekendheid tegen het lijf. "Ik zag Ryan O'Neal, de grote ster van mijn favoriete soapserie *Peyton Place*! Helaas mocht je op de set niet fotograferen." Soms werden spectaculaire gevechtsscènes opgenomen. "De brug raakte daarbij flink beschadigd. Op kosten van de filmmaatschappij is dat allemaal opnieuw geschilderd."

Vaker zat ze vanwege de hitte in het zwembad of aan recreatieplas Bussloo. "Daar stond een soort foodtruck waar je broodjes en drankjes kon kopen. Geld had ik genoeg, haha."

In oktober dat jaar keerde de rust terug aan de IJssel en paktten de Deventenaren hun normale leventje weer op. "We zijn nuchtere oosterlingen, we waren die rust gewend. Je nam in die tijd alles zoals het kwam. En als er iets gebeurde, genoot je daarvan. Al zal de middenstand er flink van gebaald hebben dat het circus was vertrokken. Het was een van de energerendste zomers van mijn leven. Wat we meemaakten was uniek."

Constance werkte als documentalist bij ministeries en als kunsthistoricus in Den Haag. Ze woont met haar echtgenoot in Voorburg en is nu mantelzorger.